

UIT

H A N D. XVII: 30.

God dan de tijden der onwetenschap overgezien hebbende, verkondigt nu allen menschen alomme, dat zij zich bekeeren.

Onder de klaarste en levendigste blijken, van Gods oneindige liefde en zucht, voor de behoudenis en zaligheid des menschelijken geslachts is inzonderheid deze, dat Hij niet aflat den menschen, hoe goddeloos en zondig zij ook mogen zijn, nogtans gansch ernstig en onophoudelijk, tot bekeering aan te zoeken en te vermanen. Zeker! hierin betoont de alergoedertierendste God, dat Hij geenen lust heeft in den dood van eenen eenigen zondaar, alzo Hij aan alle zondaren eenen weg van leven en zaligheid voorschrijft, en hun vermaant zich van hunne verkeerde en verderfelijke wegen af te wenden, en op dien weg Zijne gemeenschap en verzoening te zoeken. God, de Heere zou den zondaar aanstonds in de verdorpen kunnen werpen, en voor eeuwig van zich verstooten in de helle; maar Zijne deugden van goedheid, liefde, genade en barmhartigheid, dulden dat niet. O neen! de Heere roept allen, ook de grootste en gruwelijkste zondaren tot bekeering, belooft hun vergeving van alle hunne zonden, eeuwige vrede, zaligheid en genade, zoo zij nog maar van de zonden, en van hunne goddelooze wegen willen afstand doen, en in waarachtige boetvaardigheid door het geloof in Zijnen Zoon tot Hem willen wederkeren; zoo dat er dan geen zondaar verloren gaat, of

het is door zijne moedwillige ongehoorzaamheid; en omdat hij volstandig geweigerd heeft, de aangeboden genade, in het bloed des Middelaars aan te nemen, en zich daardoor tot God te bekeeren. Dat dit nu waarlijk zoo is, mijne Toehoorders! dat God de Heere zoo zonder onderscheid alle zondaars ernstig roept en noodigt tot bekeering, wordt ons ten klaarste geleerd, hier in de woorden van onzen voorlezen Tekst, daar de Apostel Paulus getuigt aan de heidenen te Athenen, *God dan de tijden enz.*

Wanneer de Zaligmaker van deze aarde ten hemel voer, gaf Hij aan Zijne Apostelen en Discipelen bevel, dat zij zouden henen gaan, door de geheele wereld, en Zijn Evangelie der zaligheid en der genade alomme, aan alle creaturen zouden verkondigen, ten einde hen te bewegen, dat Evangelie aan te nemen en zich in Zijn bloed te laten zaligen en met God verzoenen. Dit nu is na des Heilands hemelvaart, van de Apostelen en Discipelen ook alzo geschied. Paulus een geroepen Apostel van Jezus Christus, heeft zich van dezen last des Heilands bijzonderlijk gekweten; hij is de wereld doorgegaan, predikende van Jeruzalem af tot aan Illyricum toe, alomme het Evangelie van Christus, en dat met grooten zegen en voorspoed, meest overal waar hij kwam, want de Heere was met hem. Onder andere steden en plaatsen, waar hij het Evangelie der zaligheid verkondigde, was ook de beroemde heidensche stad Athenen, daar al de wijsheid van Griekenland als bij een vergaderd was, en haren zetel gevestigd had. Hier openbaarde die heilige Apostel ook mede, de zalige verborgenheid van Christus Evangelie, en verkondigde die openlijk in de volkrijkste plaatsen der stad, gelijk in het vorige van dit Kapittel kan worden nagelezen. Hij vertoonde het Atheensche volk, de valsheid en verfoeijelijkheid van hunnen vuilen afgodsdienst, en zocht hun den waren God des hemels te openbaren en bekend te maken, in Zijnen aanbiddelijken luister, heerlijkheid, algenoezaamheid, en in Zijne ondoorgrondelijke goedertierenheid, van welke hij een allerklaarst bewijs opgeeft, hier in de woorden van onzen Tekst, getuigende dat *God nu de tijden der onwetenschap enz.*

Een dierbaar en zeer kostelijk woord Geliefden!

waarin wij van den raad en wille Gods aangaande des menschen eeuwige gelukzaligheid en behoudenis onderwezen worden. De groote God van hemel en van aarde, die wegens Zijne oneindige gelukzaligheid, niet noodig heeft, van menschen handen gediend te worden, vertoont zich hier aan ons in Zijn toegenegen en liefderijk hart, voor de behoudenis des rampzaligen en zondigen menschdoms, roepende en vermanende, zonder onderscheid alle zondaren, dat zij zich toch tot Hem zouden wenden en zich van hunne zondige wegen bekeeren! eene stoffe zeer gepast op deze tegenwoordige tijdsomstandigheid; want zoo immer roept God de Heere nu nog tot ons, en tot geheel Nederland, en vermaant ons en geheel Nederland tot geloof en bekeering, als het eenigste middel om Zijnen geduchten toorn te ontgaan, en het rampzalig verderf, dat ons anders gewisselijk zal overkomen, te ontvlieden. Och! dat wij deze roepende stem des Heeren dan heden eens mogten hooren! dat die eens tot binnen in onze zielen mogte doordringen! dat wij eens oogen mogten ontvangen, om onze verkeerde en verderfelijke wegen te zien, en een hart om die te verfoeijen, en met eene heilige schaamte, droefheid en berouw, ons tot het dierbaar borg-bloed van Jezus te wenden, en ons daarin te laten wasschen en reinigen; keerende door dezen verschen en levendigen weg tot den Heere onzen God, van Wien wij ganschelijk door onze zonden zijn afgeweken, wederom terug. Och! Toehoorders! dit is het eenige middel, van onze behoudenis! konden wij het maar gelooven, wij worden er van den Heere zelve alle te zamen toe geroepen, en ernstig toe vermaand. O Heere! geduchte en groote God! geef dat wij uwe stemme mogen hooren! bekeert ons! en wij zullen bekeerd zijn. Amen!

Twee dingen worden hier, in onzen Tekst van God den Heere getuigd. (1) Dat Hij, *de tijden der onwetenschap overgezien had*. (2) Dat Hij dat gedaan hebbende, *nu verkondigde allen menschen dat zij zich zouden bekeeren*. Van beiden zullen wij, met alle mogelijke kortheid den zakenlijken zin en inhoud, voor uwen aandacht openleggen. Het eerste dan aanbelangende, Paulus getuigt, hier van God den Heere,

aan de mannen van Athenen, *dat Hij de tijden der enz.* — Door de *tijden der onwetenschap*, verstaat hij hier die vorige tijden, van duisternis en allerdiepste onkunde, in welken die van Athenen, met en benevens alle de andere heidenen der wereld, tot nog toe geleefd hadden, als zijnde geheel beroofd geweest en verstoken; van alle ware kennis van God, en van den weg der zaligheid en der verzoening, want immers, het is bekend; dat God gedurende het Oude Testament, de heidenen geheel buiten Zijn verbond, en Kerk gesloten heeft, en hen heeft laten wandelen in hunne wegen, zonder hun buiten het duistere schemer licht der verdorven natuurlijke rede, die nog na den val, in der menschen ziel overgebleven is, eenige andere openbaring van zich zelve, en van den weg der zaligheid mede te deelen. Dit wordt ons klaarlijk geleerd, Psalm CXLVII: 19, 20 daar van God den Heere getuigd wordt: *Hij maakt Jakob enz. Alzoo heeft Hij geen volke gedaan, en Zijne regten die kennen zij niet*. Hierdoor nu, wierd veroorzaakt, dat de heidenen, in eene schrikkelijke duisternis en onwetenschap, al dien tijd, dat zij aldus afgescheiden en verstooten waren, hebben geleefd zonder met al hunne vleeschelijke wijsheid, God en Zijnen raad, ooit te hebben kunnen kennen. Zij wierden *verrijdeld in hunne overleggingen; en hun onverstandig hart wierd verduisterd*. Rom. I: 21. En op eene andere plaats getuigt Paulus van hen, dat zij *verduisterd waren, in hun verstand*, Ephesen IV: 18. Ja hij noemt hen *duisternis zelve*. Ephesen V: 8. — Bij de Profeten komen ons de heidenen; daarom ook doorgaans voor, als *een volk dat in de duisternis wandelt, en zit in het land van de schaduw des doods*. Ja, zij worden wegens hunne blinde onwetenschap, daar meermalen *beesten en wild gedierde des velds* genaamd; zoo dat de heidenen dan gedurende al dien tijd, zonder God, en Christus in de wereld hebben geleefd, en rampzalig in hunne blinde onwetenschap, zijn verloren gegaan, zijnde daarin een levendig afbeeldsel, van alle onbegnadigde onbekeerde en onwedergeboren menschen, onder ons, die mede in dezelfde geestelijke duisternis en onwetenschap, zoo veel het wezen der zaak aanbelangt leven; want

wij zijn allen, heidenen van nature, en worden niet eerder Christenen, voor dat wij door het geloof met God in Christus verëenigd, en uit water en Geest, wedergeboren worden. Dit oordeel van God, over de heidenen was wel schrikkelijk en vreesselijk; maar nogtans geheel regtvaardig, want het was hunne schuld dat zij God niet kenden, dewijl zij zich door hunne zonden, deze rampzalige blindheid en duisternis, op den hals hadden gehaald; en dat zij het kennelijke Gods, dat in hun nog overig was, niet aanlegden en besteedden, tot verkrijging van betere, en meerdere Goddelijke kennis, maar hetzelfde verwaarloosden en tegengingen, God zelfs, volgens hun licht, niet in erkentenis houdende; waarom de Heere hun dan, niet alleen *overgaf in eenen verkeerden zin, om te doen dingen, die niet betamen* Rom. I; maar hun ook het licht, van eene nadere Goddelijke openbaring, dat zij noodig hadden om God, als een God van zaligheid, voor zondaren te kennen, regtvaardig ont-hield. Daar en boven, zoo hadden de eerste vade-ren der heidenen, voor en na den zondvloed, zoowel als anderen, door de onderwijzing hunner vaderen, de rechte kennis van God, en den weg der verzoening ontvangen, maar zij hadden dezelve verwaarloosd, en moedwillig verworpen, en aldus zichzelf, en hunne nakomelingen, tot hun aller eeuwig verderf, in die rampzalige duisternis en blindheid gestort; zoodat God de Heere hun dan regtvaardig aan zichzelf overgaf, en hun in de wegen huns harten, naar hunne eigen begeerte, zin en lust liet wandelen. Op deze rampzalige tijden, van duisternis en onwetenheid, waarin alle de heidenen, zoo vele eeuwen lang geleefd hadden, en waarin zij allen zonder onderscheid waren verloren gegaan, ziet de Apostel hier nu, en daarvan getuigt hij, *dat God die tijden enz. had overzien*. Het woord in den grondtekst, heeft eene tweederlei beteekenis; het zegt, aan den eenen kant, *iets overzien*, of *voorbijzien*; hetgene geschiedt, als men van eene zaak afziet; die zaak als het ware laat passeren of voorbij gaan, die uit de gedachten stelt, als of zij er nooit geweest ware. enz. Aan den anderen kant beteekent het woord, *iets versmiden, verachten*, *ergens geen genoegen of welgevallen in hebben*,

en het daarom voorbij zien enz. In beide deze beteekenissen, kan het woord hier opgevat worden; on dan levert het aan weerskanten eenen goeden zin uit. Nemen wij het in de eerste beteekenis, voor *voorbijzien*, *over het hoofd zien* enz., dan geeft het te kennen, dat God de Heere nu geene gedachtenis meer wilde houden, van die vorige tijden, der heidensche duisternis en onwetenheid, in welken Hij, vergramd en vertoornd op de heidenen, hun, door een regtvaardig oordeel, in hunne wegen had laten wandelen; dat die nare rampzalige tijden er nu geweest waren, dat de Heere die nu voorbij, en over het hoofd zag, als of zij er nimmer geweest waren, en nu zich zelven, ook tot de blinde heidenen wilde wenden; hen van Zijnen toorn en vloek, daar zij tot nogtoe, onder gelegen hadden ontslaan, en hen nu ook, in Zijn verbond wilde aannemen; hun de geestelijke zegeningen Abrahams, in het ware zaad van Abraham doen beërven. Nemen wij het woord in de andere beteekenis voor *versmiden verachten* enz. dan levert het dezen zin, die in het hoofdzakelijke dezelfde is, met den voorgaande: dat God de Heere, de vorige tijden, der onwetenheid, in welken Hij de heidenen had laten wandelen, in hunne wegen, nu versmaadde en verachtte; dat Zijn raad hier nu volbragt, en uitgediend zijnde, Hij in die rampzalige tijden van onwetenheid, waarin Hij, van eene zoo groote menigte van menschen, niet gekend, gediend, bemind, noch verheerlijkt was geworden, geen lust noch behagen meer schepte, maar dat Zijn lust, wil en genegenheid nu was, om zich ook aan de heidenen te openbaren, hen van hunne vorige blindheid, en rampzalige duisternis te verlossen, en Zijnen Zoon Christus nu ook te geven tot een licht der heidenen. O! zalig besluit en voornemen Gods! gelukkige heidenen! hier valt nu de scheidsmuur, die nu tot dus lange, van het volk Gods afzonderde, om verre; hier wil God u nu, o wonderbare goedertierenheid en genade! met Zijn volk wederom, tot een ligchaam in Christus vergaderen! — Zijne ingewanden rommelen hier nu ook van liefde en barmhartigheid; Hij kan u niet langer in uwe rampzalige duisternis laten; o neen! al Zijn berouw wordt hier te

zamen, over u ontstoken. *Hij wil nu verslinden, het bewindsel des aangezigts, waarmede alle de volkeren bewonden waren, en het deksel waarmede alle natiën bedekt waren.* Jes. XXV: 7 Zoo gaat het nu nog Toehoorders! met de roeping en bekeering van elk zondaar; het is eene zeer levendige schildrij, en afbeelding van, wanneer God eenen zondaar onder ons krachtdadig wil komen bekeeren, wederbaren en veranderen, dan heeft Hij ook geen behagen meer, in de rampzalige onwetenschap, waarin de zondaar tot nogtoe buiten Hem geleefd heeft, maar dan komt Hij hem daaruit verlossen, en roept hem *uit de duisternis, tot Zijn wonderbaar licht.* 1 Petr. II: 9. — Op deze wijze dan, had God nu omtrent de arme ellendige heidenen, *de tijden der onwetenschap overzien.* En wat deed Hij nu? — Hij verkondigde nu, zegt Paulus, *allen menschen alomte dat zij zich bekeeren.* Het woord in den grondtekst, door de onzen, door *verkondige* overgezet, beteekent mede twee dingen, aan den eenen kant zegt het, iets *aankondigen, bekendmaken, boodschappen* enz. — Aan den anderen kant zegt het, iets *belasten, bevelen* enz. Beide deze beteekenissen hebben hier nu wederom plaats; God *verkondigde* en *maakte bekend*; en God *beval* en *belastte* nu, *aan allen* enz. Op drie dingen hebben wij hier wat nader, met malkanderen te letten en acht te geven: (1) op de zaak die God hier alomte verkondigde en belastte, zijnde *de bekeering*; (2) op de personen, aan welke Hij deze bekeering verkondigde en belastte, zijnde zonder onderscheid, *alle menschen*; (3) op de tijdsomstandigheid, wanneer Hij zulks deed, aangewezen door het woordje *nu*.

Het eerste dat ons nu hier te overwegen staat, is de zaak, die God hier, de tijden der onwetenschap overgezien hebbende, nu aan alle menschen zonder onderscheid, liet verkondigen en bevelen, namelijk: dat zij *zich zouden bekeeren.* Verwacht hier mijne Toehoorders! geene breedvoerige behandeling, van de leer der *bekeering*; want de korthed en gelegenheid des tijds, zoude ons dat niet toelaten; wij zullen er nu maar, het hoofdzakelijke van voorstellen, zoo veel er noodig is, om den menschen, eenig regt

verstand, van de bekeering te geven; of het den Heere belieft, er hun eens bij te bepalen, en er hun in te verlichten! weet dan! dat alle menschen, door de zonde, geheel en al van God zijn afgeweken, en uit Zijne zalige gemeenschap, daar de eerste mensch in geschapen was, ganschelijk zijn vervallen; hebbende uit hunne zielen verloren, het beeld van God, dat bestond in rechte kennis en heiligheid; zonder welk beeld, de mensch te eenenmaal onbekwaam is, om met God gemeenschap te kunnen houden; want hij kent God niet; zijn verstand is geheel verduisterd geworden en vleeschelijk; zijn wil is, door die duisternis zijns verstands, ook te eenenmaal boos en verdorven geworden; zoo dat hij God, noch iets dat Godes is, kan begeeren, noch beminnen; maar integendeel, ganschelijk in vijandschap tegen God uitgaat, en geheel overgegeven is, aan zonde en onheiligheid. Hierdoor is de mensch dan nu, van nature, geheel van God afgeweken, en is een vijand van God, een slaaf der zonde, en een vriend en kind des satans geworden. Zoo een afgeweken, zondig en verdorven mensch, die zoo ganschelijk, in haat en vijandschap, tegen God, zijnen goedertieren schepper uitgaat, kan God, die geheel heilig en regtvaardig is, nu ook niet beminnen, noch genade bewijzen; maar Hij moet hem wederom haten, en hem stellen, tot het voorwerp van Zijnen toorn en vloek; om hem tijdelijk en eeuwig, op het schrikkelijkste te straffen; zoo dat de zondige mensch dan nu, van nature ligt, onder den eeuwig vloek en toorn Gods, in de magt der zonde, des satans, der hel en der verdoemenis. Ziet! op deze wijze, is het nu met alle vleesch, na den val van Adam gelegen! Zoo was het met de heidenen; zoo is het met alle menschen, en gevolgelyk ook met ons, niemand uitgezonderd; allen zijn zij dus van God afgeweken, door de zonde; en hebben zich zelve, van Zijne zalige gemeenschap, tijdelijk en eeuwig beroofd. Hier moet nu een van beiden plaats hebben: of die afgeweken zondige mensch, moet eens tot God terugkeeren, en Hem wederom, als te voren kennen en beminnen; of hij moet voor eeuwig van God, en Zijne gemeenschap gescheiden blijven, en onder Zijnen toorn, vloek, en in de magt des satans,

en der zonde blijven liggen; hier is geen midden weg. De zondaar moet tot God, van Wien hij, door de zonde afgeweken is, weder terugkeeren; of hij moet eeuwig van Hem gescheiden blijven. Maar zal nu de zondaar, tot God terug keeren, daar moet noodzakelijk een weg zijn, die tot Gods gemeenschap leidt; langs welken, de zondaar tot God gaan, en terug keeren kan. Deze weg nu, kan de zondaar zich zelven niet banen, noch bereiden; om dat hij geheel dood ligt in de zonde, en de zonde hem alle toegang tot God, ganschelijk en voor eeuwig heeft afgesneden. Doch God heeft hier nu, naar Zijne onbegrijpelijke menschen-liefde en goedertierenheid; en om zich zelven, in de verlossing des zondaars te verheerlijken, den zondaar zelve, eenen weg, tot Zijne gemeenschap bereid en gebaad; en hem dien weg, in het Evangelie der zaligheid, geopenbaard en bekend gemaakt, zijnde het geloof, in Zijnen Zoon; Jezus Christus is hier nu, voor den zondaar de weg geworden, langs, en door welken Hij nu, wederom uit den staat der zonde, in de gemeenschap Gods kan komen, tot God terug keeren, en van zijne afdwaling, voor eeuwig genezen worden. En dien weg wordt nu, van den geloovigen zondaar, aldus ingeslagen en bewandeld: God komt hem, door Zijn Woord en Geest ontdekken aan zich zelven; en doet hem Zijnen rampzaligen, en verloren zonden-staat zien; hoe hij, door de zonden, ganschelijk van den Heere is afgeweken, en nu dood ligt in de zonden, onder den vloek en toorn van God; in de magt des satans en der verdoemenis; geene hope hebbende, en zonder God in de wereld. Ja, de Heere ontdekt den zondaar hier ook, van zijne geheele onmagt, om zich zelven, uit zoo grooten dood te kunnen verlossen; Hij doet Hem zien, dat alle zijne geregtigheden zijn, als een weg werpelijk kleeft; en dat hij daarmee voor God, in het minste niet bestaan kan. Hierbij openbaart hem God nu mede, door Zijn Woord en Geest den raad van Zijne genade; Hij ontdekt hem Christus, Zijnen Zoon, als den weg, van der zondaren zaligheid, in de volheid Zijner genade, algenoegzaamheid en bereidwilligheid, en doet den zondaar hartelijken zin en lust, in dien weg van genade en

zaligheid krijgen; Hij buigt er des zondaars wil en genegenheid toe over; zoo dat hij toestemming, en hartelijke goedkeuring, aan dien weg van zaligheid geeft; en door geen anderen dan door dezen weg, tot God en Zijne gemeenschap wil wederkeeren. Op die wijze werkt God nu, op eene krachtdadige wijze, in des zondaars hart het geloof, waardoor hij, als een alzins goddeloos, onheilig, verdoemelijk en onmagtig zondaar, geheel uit zich zelven gaat; zich zelven, met alle zijne eigen sterkte en geregtigheid, ganschelijk verloochent, en zijne toevlugt neemt tot Christus en Zijne aangebodene genade, gevende zich zelven, als een verloren zondaar, geheel onbepaald, vrijwillig en voor eeuwig, aan Christus over, om door Hem, wederom met God verzoend, en van de zonden geheiligd en verlost te worden. En niet zoo ras heeft de zondaar zich alzoo, door het geloof, gewend tot Christus, en zich aan Hem overgegeven, of hij wordt aanstonds *in Hem*, met God wederom verzoend; en ontvangt van Christus, den Heiligen Geest; waardoor hij nu, in zijn verstand verlicht, en in zijnen wil geheel vernieuwd, veranderd, en wedergeboren wordt. Hier ziet zoo een nu, zijne voorgaande verkeerde en verdoemelijke wegen; en ziet zijne zonden en dwaasheid, van zoo van God afgeweken te zijn, en zich zoo, aan den satan te hebben overgegeven; daar is hij nu beschaamd, bedroefd en verlegen over; daar heeft hij nu, een hartelijk berouw en leedwezen over; dat hij God, door zijne zonden, zoo verlaten, zoo ontëerd, en zoo vertoornd heeft. Hier doet hij nu, in alle ootmoed, belijdenis van, voor den Heere; en neemt die aangeboden vergeving en verzoening, in het bloed van Christus, Zijnen Zoon, met hartelijke begeerte en gewilligheid aan; hij haat en verfoeit nu zijne vorige zonden-wegen; en is er nu geheel tegen gekant; zijn zin, lust en genegenheid is nu, in de kennis Gods, en in ware heilichheid; hij geeft zich zelven nu, aan den Heere geheel over, en vindt zich opgewekt en genegen, om in Zijne wegen te wandelen, en Hem in, en door Christus, voor eeuwig te dienen en te verheerlijken, en dus sterft zoo een, hier dan nu de zonden af, en wordt een dienstknecht der geregtigheid, hebbende

lust, in alle deugd en heiligheid. Ziet daar Geliefden! op deze wijze bekeert zich een zondaar, tot den Heere! zoo wordt hij wederom wijs, volgens de kracht en beteekenis, van het Grieksche grondwoord; en deze is nu die bekeering, die overal, in het Woord Gods, den zondaren voorgeschreven, en ernstiglijk bevolen wordt, als het eenige middel, om eeuwig behouden te worden; want zonder deze bekeering of wederkeering tot God, en herstelling in Zijne gemeenschap, door middel van Christus, als de *weg*, blijft de zondaar eeuwig liggen, onder den toorn van God, in de magt des satans, der zonde en der verdoemenis. Het was hierom, het eerste woord van Christus prediking, hier op de wereld; want zoo teekent Mattheus van Hem aan, Kap. IV: 17, *van toen aan, heeft Jezus begonnen te prediken en te zeggen: bekeert u! want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen*; en het was ook Zijn laatste woord, dat Hijcheidende van deze aarde om ten hemel te varen, tot Zijn discipelen sprak; want zoo verhaalt ons Lukas, Kap. XXIV: 47, dat de Heiland, het laatste afscheid van Zijne discipelen nemende, tot hun zeide: *dat in Zijnen Naam gepredikt zoude worden, bekeering en vergeving der zonden*, enz.

Uit dit verhandelde blijkt dan nu, wat eigenlijk de bekeering des zondaars is; en hoe dezelve met het geloove vergezeld gaat; want tusschen geloof en bekeering, is een onafscheidelijk verband; het een kan niet bestaan noch begrepen worden, zonder het andere; de Heilige Schrift paart die dan ook hand aan hand zamen. Paulus getuigt Hand. XX: 21, aan de Ouderlingen van Ephesen, *dat hij beide Joden en Grieken betuigd had, de bekeering tot God, en het geloof in onzen Heer Jezus Christus*. En zoo predikte de Zaligmaker zelve: *bekeert u en geloof het Evangelie!* Mark. I: 15. Deze bekeering nu getuigt Paulus hier in onzen Tekst, aan de mannen van Athenen, dat God nu aan allen verkondigde, zeggende: *God dan de tijden der onwetenschap overgezien hebbende, verkondigt nu allen menschen alomme dat zij zich bekeeren*. Hij wil hiermede dan niet anders te kennen geven, dan dat God de Heere, door middel van Zijn Woord en Evangelie, en van Zijne Apostelen en Discipelen, nu alomme den men-

schen tot bekeering liet roepen en noodigen; dat Hij hun, Zijn voornemen van genade in Christus, en dat zij zich tot Hem bekeeren zouden, niet alleen blootelijk liet verkondigen en bekend maken; maar het hun ook wel ernstig kwam te bevelen en te belasten, hen bevelende dat zij de verzoening in het bloed Zijns Zoons zouden aannemen, en zich met hun gansche hart tot Hem zouden bekeeren; verlatende hunne vorige verkeerde en rampzalige zonden-wegen; en zich in ootmoed, schaamte, berouw en hartelijk leedwelen tot Hem wendende, ontvangende uit genade door Christus vergeving der zonden. Wel! heeft de mensch (zal iemand mogelijk zeggen) dit dan zoo in zijne magt, om uit zich zelve, zich op Gods bevel, zoo te kunnen bekeeren, en zich zelve, zoo een nieuw hart en eenen nieuwen geest te kunnen maken? — Neen Toehoorders! ganschelijk niet! de mensch kan hier zich zelve alzo weinig tot God bekeeren, als een doode zich zelve kan levendig maken; maar nogtans heeft God regt en magt, om die bekeering van den mensch te eischen, dewijl de mensch moedwillig van God, door de zonde is afgeweken, en daarom gehouden en verplicht is, tot Hem terug te keeren, zoo hij niet tijdelijk en eeuwig van God gestraft wil worden. Doch hierin blijkt nu de onbegrijpelijke genade en goedertierenheid van God den Heere, dat Hij den zondaar zelve bekeeren wil, en hem tot Christus Zijn Zoon brengen, om in en door Hem, uit den dood der zonden levendig gemaakt, vernieuwd en bekeerd te worden. Gods bevel in Zijn Evangelie, aan den zondaar dat hij zich bekeeren moet zoo hij leven wil, dient nu maar om den zondaar, in zijne zondige onmagt, aan zich zelve te ontdekken, hem te overtuigen, dat hij ganschelijk van God vervreemd en afgeweken is; dat hij op eenen verkeerden zondenweg wandelt; dat hij tot God moet wederkeeren, wil hij zich zelve niet in het eeuwig verderf storten; opdat de zondaar hierdoor met ernst verlegen en bekommerd zoude worden, uit den slaap der zorgeloosheid ontwaken; zich in ootmoed voor den Heere vernederen, en bij Hem de genade der bekeering zoude zoeken, roepende: *bekeert mij Heere! en trekt mij!* enz. Ja, opdat hij met ernst, alle de middelen der bekeering zoude gebruiken; uitzien naar Christus, en niet rus-

tende, voor dat hij met Hem vereenigd, door Zijnen Geest vernieuwd, bekeerd, en wedergeboren is geworden. Ziet! zoo wil de Heere zelve hier dan, door Zijn Woord en Geest, de bekeering in den zondaar werken; en daartoe laat Hij nu Zijn Evangelie, onder de menschen prediken, en roept hen allen tot bekeering. Zoo deed Hij destijds, volgens Paulus getuigenis, Hij verkondigde en belastte nu, *aan alle menschen dat enz. Aan alle menschen*, dat is, zonder onderscheid, aan Heidenen zoo wel als aan Joden; aan alle zondaren, zoo grooten als kleinen, armen als rijken, jongen als ouden, zonder aanzien van personen, of meerder of minder openbare goddeloozen; God, de Heere gebruikte hier niet, het allerminste onderscheid; Hij zonderde hier niemand uit. Zijn bevel was algemeen, aan alle menschen, dat zij hunne zondige wegen verlaten, en zich tot hem bekeeren zouden. Het was hier: *komt allen tot Mij!* enz. *Wendt u naar Mij toe!* enz. Hiertoe zond nu de Heere alomme, door de geheele wereld, Zijne Apostelen en dienaren uit, en deed door hun, de zaligheid aan alle menschen zonder onderscheid aanbieden, op voorwaarde van geloof en bekeering. Christus had Zijne Apostelen bevelen: *gaat henen door de geheele wereld enz.* Mark. XVI; dit deden nu de Apostelen en Discipelen alomme, door de geheele wereld maakten zij dit Evangelie bekend, en predikten aan alle menschen, *dat God nu in Christus de wereld was met zich zelve verzoenende*; zoo dat nu niemand verloren konde gaan, dan die moedwillig, aan het Evangelie der zaligheid ongehoorzaam was, en weigerde op de voorwaarde van geloof en bekeering, de aangebodene genade des levens te ontvangen. En zoo is het nu nog; God, de Heere biedt Zijne genade aan zonder onderscheid aan alle menschen, wanneer zij maar in Zijnen Zoon willen gelooven, en zich tot Hem bekeeren. Doch de menschen sluiten zich zelve vrijwillig buiten Gods genade; omdat zij die alzo, gelijk God hun laat aanbieden, niet willen aannemen noch ontvangen; maar liever onbekeerd willen blijven, en buiten Christus in de zonden leven; want de zonde is hun te zoet, zij kunnen die niet verlaten. Doch aan de zijde van God, o! wat blinkt

hier Zijne onbegrijpelijke genade, goedertierenheid en menschen-liefde niet in uit, dat Hij aldus *alomme aan alle menschen verkondigt* enz. Daar niemand van de menschen eenige gedachte had, om God eerst te zoeken of tot Hem weder te keeren; daar komt die groote, die heerlijke en in zich zelve, volzalige God; die maakt hier eerst gedachten des vredes, die keert hier eerst tot de menschen weder, en zoekt hen allen te zamen ernstig aan; ja, baant hun den weg, en biedt hun de hand, opdat zij ook tot Hem zouden wederkeeren, en hunne vorige wegen des doods en des verderfs zouden verlaten. O! wel te regt mag de Heere zeggen, en luide roepen tot alle zondaren, bij Ezech. XXXIII: 11, och! mijne Toehoorders! hoort, hoort het toch eens! *Zoo waarachtig als Ik leve, spreekt de Heere, Heere, zoo Ik lust hebbe in den dood des goddeloozen; maar daarin heb Ik lust, dat de goddelooze; zich bekeere van zijnen weg en leve.* — *Bekeert u! bekeert u, van uwe booze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?* — Wel is het waarachtig, dat Petrus schrijft, 2 Petr. III: 9, *de Heere vertraagt de belofte niet, maar is lankmoedig over ons, niet willende dat eenigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekeering komen.* Ziet geen een mensch gaat er verloren, of het is zijn eigen moedwillige schuld; want God de Heere wil het niet; Hij wil dat alle menschen bekeerd en zalig zullen worden. Zoo dan te regt predikt Paulum voor de mannen van Athenen, *dat God nu alle menschen verkondigt* enz. — Geeft wel acht op het woordje *nu*, nu riep God alle menschen dus tot bekeering, nu was het de dag en de ure van genade. — Nu, heden! heden bood God Zijne genade allen menschen aan, en dus ook aan de inwoners van Athenen; nu was het de tijd des welbehagens en de dag des heils, nu wilde Hij hen verhooren, en daarom die van Athenen en alle menschen moesten zich nu tot den Heere bekeeren, en hunne oude zonden-wegen verlaten. Na dezen tijd zou er in alle eeuwigheid geen tijd meer zijn, het werk moest dus niet verschoven, noch uitgesteld worden. Neen, terwijl de Heere Zijne genade aanbood, moest zij worden aangenomen; de Heere wachtte maar naar bekeering.

ring; en daarom, wee! wee hunner! die dezen dag en ure van zaligheid, kwamen te verachten, en weigerden, zich tot Hem te bekeeren. Het zoude den inwoners van Tyrus en Zidon verdragelijker zijn, in dien dag, dan hun lieden. Zoo dan, te regt getuigt onze Apostel, *dat God nu allen menschen verkondigt dat zij zich bekeeren.*

Ziet daar Toehoorders! zoo hebben wij den zin dezer woorden, voor uwen aandacht nu open gelegd en verhandeld. In deze prediking van Paulus, vinden wij nu levendig vervuld en bewaarheid, alle die voorzeggingen der Profeten des Ouden Testaments, die van de wijd uitgestrekte genade des Evangelies, aan alle menschen, zonder onderscheid aangeboden handelen. Doch er is nu geene gelegenheid, om hier verder in te treden. De tijds omstandigheid eischt, dat wij het verhandelde wat nader, tot ons zelven overbrengen. Wij hebben hier maar de personen te veranderen, en voor die heidenen van Athenen, daar Paulus hier, het Woord voor predikte, ons zelven te stellen; en dan zal hij hier, voor ons prediken, en voor ons Nederland; dan zal de Apostel ons vermanen, ons zondig en goddeloos Nederland; laauw en ijverloos Rijnzaterwoude: *gij zijt van den Heere afgeweken, en hebt u gekeerd tot de zonde, tot zorgeloosheid, tot verstoktheid; nu laat de Aller hoogste God, heden verkondigen, belasten en bevelen, dat het zondige volk van Nederland, en het laauwe, ongevoelige en zorgeloze volk, van deze plaats, zich tot Hem, zonder langer uitstel, zal hebben te bekeeren; dewijl Hij de tijden der onwetenschap heeft overgezien, en niet wil, noch begeert, dat zij langer, op die rampzalige zonden wegen, daar niet dan duisterheid op gevonden wordt, en welker einden, het eeuwig verderf zijn zal, zullen wandelen; maar dat zij allen gezamenlijk, hoofd voor hoofd, van den kleinsten, tot den grootsten toe, zullen wederkeeren tot dien God, van welken zij zoo moedwillig, zoo schandelijk, zoo langdurig, zijn afgeweken; slaande alle zijne geboden en vermaningen, in den wind; en zich, tegen alle de middelen aan verhardende.— O! de Heere roept tegenwoordig luid, van den hemel tot dit Rijnzaterwoude, en tot geheel Nederland, en alle deszelfs zondige inwoners, ge-*

lijk er staat Jerem. III: 22, Keert weder, gij afkeerige kinderen! Ik zal uwe afkeeringen genezen. Och! mogt het zondige en afgeweken volk, hierop eens antwoorden, gelijk te dier plaatse geschiedt: ziet! hier zijn wij; wij komen tot U! want Gij zijt de Heere onze God. — Hoe zeer wij van den Heere zijn afgeweken, is in het morgen-uur getoond; toen zagen wij dat Nederland, en deze plaats, een ander Laodicea geworden is; hoe alles met blindheid, laauwheid, ijverloosheid, zorgeloosheid, verstoktheid enz. vervuld is; hoe God niet meer gekend, gezocht, gediend, bemind noch gevreesd wordt; in zoo verre, dat de Heere klare toebereidselen heeft beginnen te maken, om dit Land, en deze plaats te verlaten; Zijnen Geest en kandelaar geheel weg te nemen; en eindelijk Nederlands laauwe en verbasterde Kerk, voor altijd uit Zijnen mond te spuwen, en aan het eeuwig verderf over te geven, bijaldien er niet spoedig eene algemeene bekeering komt onder de inwoners, en Nederland deszelfs afwijkingen ziende met eene hartelijke droefheid, schaamte en berouw, tot den Heere hunnen God wederkeert. Daar is dan geen ander middel Toehoorders! om ons en des lands eeuwig verderf voor te komen, en onze kostelijke en onsterfelijke zielen voor de helsche verdoemenis te bewaren, dan dat wij ons haastelijk, ja heden, heden op dezen dag, zonder langer uitstel, tot den Heere bekeeren; daar is hier maar voor ons te kiezen Toehoorders! ons te bekeeren, of te sterven; tot God den Heere weder te keeren, of eeuwig van Hem, en Zijne zalige gemeenschap gescheiden te zijn; hier is geen weg tusschen beide; zoo wij ons niet bekeeren, zoo moeten wij vergaan; wij moeten hier niet langer blijven hinken op twee gedachten; wij moeten God dienen, of wij moeten den duivel dienen; daar moet een besluit genomen worden, van ieder mensch voor zich zelven of hij zijne zondige wegen wil afstaan, en zich ganschelijk tot God bekeeren, zonder langer uitstel; aannemende de aangebodene genade en verzoening in het bloed van Christus, op voorwaarde van geloof en bekeering; dan, of hij zijne zondige wegen wil blijven volgen, en God zoor eeuwig wil laten varen. — Het is hier maar bekeert u! of gaat verloren!

Doch welke bekeering eischt God hier nu van ons?

Geene andere dan eene ware, opregte en hartelijke bekeering, waardoor wij ons tot Hem bekeeren met ons gansche hart, ons ganschelijk en voor altijd van onzen zondigen weg afkeerende, en ons geheel naar den Heere toewendende; eene bekeering die met een waar, opregt geloof, in den Heere Jezus vergezeld gaat; want immers zoo eene bekeering vordert God van den zondaar. — Nu dan, zegt Hij Joël II: 12, *Bekeert u tot Mij, met uw gansche hart! en dat met vasten, en met geweën, en met rouwklage; en scheurt uwe harten, en niet uwe kleederen, en bekeert u tot den Heere uwen God!* — Zullen wij ons alzoo met ons gansche hart tot den Heere bekeeren, wij moeten dan voor alle dingen ons zelven schuldig kennen; wij moeten zien, dat wij van onze jeugd, ja van onze geboorte af aan, schandelijk en moedwillig van God den Heere door onze zonden zijn afgeweken; dat wij uit Zijne gemeenschap gevallen zijn, in die van den satan; dat wij ons zelven in eenen jammerpoel, van ongeneeslijke blindheid, verkeertheit, verdorvenheid en magteloosheid, gestort hebben, op ons ladende alle de vloeken van Gods Wet; dat wij niet een enig gebod dier Wet ooit hebben gehoorzaamd; ja in alle eeuwigheid niet kunnen gehoorzamen, wegens onze zondige onmagt en verdorvenheid; dat wij dood liggen in de zonde; dat wij vijanden Gods zijn, en snoode slaven des duivels en der hel; dat er niets goeds in ons gevonden wordt; dat wij zoo ver door onze zonden van God zijn afgeweken, dat wij in eeuwigheid uit ons zelven tot God niet kunnen weder keeren; ja dat wij daartoe niet eene eenige begeerte in ons zelven hebben, noch verwekken kunnen; dat God regtvaardig op ons vertoornd is, en regt heeft om ons voor eeuwig van zich te verstooten, en te werpen in de hel; ja, om nooit meer naar ons om te zien, noch eenige aanzoeking tot bekeering bij ons te doen. — Wij moeten zien, hoe langdurig en hoe hardnekkig wij dien goedertieren God hebben tegen gestaan; Zijne aangeboden verzoening, zaligheid en genade hebben veracht, al Zijn raad, bestraffingen en vermaningen smadelijk verworpen, en noch Zijne zegeningen, noch Zijne oordeelen, noch Zijne bedreigingen hebben in acht genomen, maar geheel gewandeld hebben naar het

goeddunken onzer harten, spottende met God, met Zijn Woord, met Zijne dienstknechten, ja met alle de middelen van genade en bekeering ons tot nog toe, zoo rijkelijk verleend. Ziet Toehoorders! dit alles moeten wij klaar, en levendig zien; hiervan moeten wij overreed, en overtuigd zijn geworden; alle deze onze snoode ongeregtigheden, moeten wij kennen; daar moeten wij een levendig gevoel, en smartelijke droefheid over hebben, in ons binnenste; daar moeten onze verstokte harten, over verbroken en verslagen worden; dit moet ons, in bittere tranen, van berouw en leedwezen, doen uitroepen: o wee! wee onzer! dat wij zoo gezondigd hebben, en zoo van God afgeweken zijn. Hierover moeten wij ons zelven verfoeijen, van ons zelven gruwen, schrikken en walgen, roepende: o! wat monsters, wat snoode; en leelijke helwichten zijn wij! o! wat zijn wij gruwelijk, ongehoorzaam, en tot alle goed werk ondeugend! hoe is het mogelijk, dat die groote en heilige God, zoo lang verdraagzaamheid, met ons heeft kunnen oefenen, en ons niet reeds lang, in de hel en eeuwige verdoemenis geworpen heeft? Hoe is het mogelijk, dat Hij onze goddeloosheid en booze gruwelen zoo lang heeft kunnen aanzien, en ons niet heeft omgekeerd, als Sodóm en Gomorra! dit alles moet ons brengen, tot ware ootmoed en vernedering; zoo dat wij ons, zoo schuldig en verdoemelijk, tot God wenden; ons voor Zijne voeten nederwerpen, en voor Hem, deze hartelijke belijdenis doen, die wij vinden, Dan. IX: 5—11. Hier op moeten wij nu staan, en vuriglijk uitzien, naar verzoening met God, in het bloed van Christus, roepende, gelijk ons het vervolg van Daniëls gebed voorgaat, vs. 15—19. In dit gebed en smeeking, om verzoening in Christus bloed, moeten wij vuriglijk aanhouden; dat bloed moeten wij, in den geloove aangrijpen; daar moeten wij, de aangeboden vergeving, van alle onze zonden, op begeeren en aannemen; wij moeten Christus hier gebruiken en omhelzen, als den weg, om door Hem wederom, in verzoening en gemeenschap, met God te komen. Wij moeten, afziende van alle eigen krachten en eigen geregtigheden en sterkten, ons zelven zuiver, geheel en onbepaald, aan Christus overgeven,

en van Hem ontvangen een nieuw hart, en eenen nieuwen geest, waardoor wij nu, onze vorige zondewegen, voor eeuwig verfoeijen en verlaten; met God naauw verbonden zijn, en in een nieuw Godzalig leven wandelen; den Heere kennende, beminnde, vreezende, dienende tot in eeuwigheid. Ziet daar menschen! zoo eene bekeering, eischt de allerhoogste God van ons, en van geheel Nederland! zoo belast en beveelt Hij ons, dat wij ons zullen bekeeren; Hij laat het niet aan onze keuze, om het naar ons believen, te doen of te laten; maar, het is Zijn onherroepelijk bevel, dat wij het moeten doen, of dat Hij ons, met de eeuwige verdoemenis zal straffen; het is eene inzetting van den Heere, die Hij niet kan, noch wil overtreden, dat geen zondaar anders, dan door geloof en bekeering zal leven en zalig worden; ofschoon God vol van genade en barmhartigheid is, als de zon van licht; nogtans wil Hij den zondaar geen aasje genade, noch barmhartigheid bewijzen; ten zij hij geloove, en zich bekeere. Deze bekeering, eischt God niet van dezen of genen grooten zondaar of goddeloozen, onder ons; maar Hij eischt die van ons allen te zamen; Hij vordert die van elk onzer, hoofd voor hoofd; en Hij zweert dat Hij niemand onder ons, in alle eeuwigheid, zonder die bekeering, genade zal bewijzen, of dat Christus, een druppel bloeds voor hem zal storten. De openbare zondaars, en onbandige goddeloozen onder ons, dronkaards, hoereerders, overspelers, ontuchtigen, dieven, vloekers, zweerders, dobbelaars, lasteraars, leugenaars, menschen die zelden of ooit in de kerk komen, of Gods Woord lezen; maar die als onreine honden en zwijnen, zich wentelen in den draf van allerlei gruwelen en goddeloosheid; God de Heere, roept ze allen te zamen tot bekeering, zonder acht te slaan, van welke Godsdienst of gezindheid, zij ook zouden mogen zijn; Papisten, Remonstranten, Lutheranen, Gereformeerden; ja zelfs diegenen, welke voor zich zelven, geene de minste Godsdienst hebben, maar die enkel den duivel, en hunne wellusten dienen; allen, allen zonder onderscheid, roept God die nu tot bekeering; en Hij biedt hun de zaligheid, de genade en de vergeving, van alle hunne zonden aan, hoe

groot, en hoe menigvuldig die ook zijn mogen, als zij maar in Christus, Zijnen Zoon, nu nog heden willen gelooven, en zich van hunne zondige wegen, tot den Heere, hunnen God bekeeren. Ja, Hij roept hun allen toe, gelijk er geschreven staat, Jes. I: 16, *wascht u! reinigt u! doet de boosheid uwer handelingen van voor mijne oogen weg*, enz. *Komt dan, en laat ons te zamen rigten*, enz. U, onwetende menschen, die de minste kennis van God, noch van Zijn gebod niet hebt, u roept de Heere nu ook tot bekeering, al kunt gij niet lezen, noch schrijven; al zijt gij zoo dom en onverstandig, als de beesten des velds; ja, al beschamen u de ossen en de ezels; God wil, verkondigt en belast u nogtans, dat gij u zult bekeeren! Hij heeft de tijden der onwetenschap nu overgezien; Zijne ziel walgt er van, dat gij langer in die verdoemelijke onkunde leeft; Hij wil dat die tijden, van nu af aan, zullen ophouden, en dat gij Hem zult leeren kennen, en tot zaligheid wijs worden. Gij stille, burgerlijke menschen! die waant regtvaardig te zijn, in uwe eigen oogen; gij zorgeloze, laauwe en geruste Sionieten! God belast u, dat gij wakker zult worden; uwe dwaze inbeelding, en schijnregtigheid zien; uwe schuld en zonden zult kennen en U vuriglijk tot Hem zult bekeeren! Gij geveinsden en huichelaars! God laat u verkondigen, dat Hij uwe vervloekte huichelarij en geveinsdheid weet; dat gij Hem niet zult bedriegen; dat Hij u eens naakt zal uitschudden; en daarom, dat gij uwe leugens en heillooze bedriegerijen zult zien, en u oprechtelijk tot Hem zult bekeeren, met uw gansche hart. Gij overtuigden! die in een gezigt van zonden leeft, en nogtans, niet van de zonden afstaat, en tot Christus gaat; maar den hemel, met uw zuchten en tranen, meent te verdienen, en het leven uwer hand te vinden; God laat u ernstig, tot geloof en bekeering roepen, en biedt u nog, genade en verzoening, in Christus aan; maar zoo gij ze langer wilt weigeren te ontvangen, zoo bedreigt u de Heere, dat Hij Zijne hand van u zal aftrekken, en u aan de verstoktheid uwer harten, zal overgeven, u verwerpende als een koek die niet omgekeerd is. Gij geloovige kinderen van God! ook u laat de Heere verkondigen,

dat Hij zeer vele dingen tegen u heeft; dat gij in u zelve zult keeren en zien, hoe verre gij uwe eerste liefde hebt verlaten; hoe weinig vruchten, van geloof en bekeering, gij hebt voortgebracht, hoe schuldig gij, aan alle kanten voor den Heere staat. Hier over vermaant u de Heere uw God, dat gij er u ernstiglijk over, voor Hem zult vernederen en verootmoedigen! uwe trouweloosheden voor Hem zult belijden, u, in Christus wederom herstellen, en met uw gansche hart, tot Hem zult wederkeeren! of anders laat de Heere u betuigen, dat Zijne ziel over u verdrietig zal worden, en dat Hij u ook met menschen plagen, zal komen bezoeken; alhoewel Hij nogtans, om Zijn eed en verbond, en om Christus wil, u nooit aan het verderf zal overgeven; maar aan Zijn kant getrouw zal blijven. Kortom, vrienden! God roept ons van den hemel allen te zamen, tot bekeering. — Gij oude lieden! God laat u zeggen, dat zoo gij u niet bekeert, niet haastelijk, niet heden, heden; dat Hij, na korte dagen, uw lamp zal uitblussen, in eeuwige duisternis; want dat de kaars bij u reeds in de pijp brandt, en dat gij met uwe graatwe haren, ter helle zult dalen, en het zwaarste oordeel zult hebben; om dat gij het langste gezondigd, en u het langste tegen den Heere verhard hebt. Gij mannen en vrouwen! die in de sterkte, en in de kracht van uw leven zijt; God laat u bekend maken, dat als gij u niet bekeert, Hij u, op den droesem uwer ongerechtigheid, zoo zal verharderen, dat wanneer gij zult zoeken in te gaan, gij niet zult kunnen, omdat gij de genade Gods veracht hebt, die u tot bekeering moest leiden. Gij jonge lieden! God laat u vermanen, dat gij u, in uwe vroege jeugd, van stonden aan bekeeren zult, en u vroeg, in Zijne dienst zult begeven of dat hij u vroeg in de helle zal werpen, en u Zijn Geest en genade zal onttrekken; zoo dat gij, al oud en bejaard geworden zijnde, u niet zult kunnen bekeeren. Kleine kinderen! ik zeg u, dat God ook u tot bekeering roept. Hij wil, dat gij u ook van de zonde zult onthouden, alle dartelheid en weelde, zult verfoeijen; u voor Hem verootmoedigen, en Hem zult vreezen en liefhebben, en bidden, dat Christus u, van de zonden verlosse en u zalig make; of anders wil God u, voor eeuwig buiten den hemel sluiten, en u, met alle

goddelooze kinderen in de helle smijten. Overheden, onderdanen, leeraren en gemeenten, zij worden al mede tot bekeering geroepen. Het is maar tot alle man hier te lande, *bekeert u, bekeert u! want waarom zoudt gij sterven?* — En dat wel, *nu, nu* verkondigt God aan alle menschen enz. — heden, heden op dezen dag, zonder langer uitstel; daar is zoolang aan den Heere bekeering beloofd, maar daar wordt slechts den spot mede gestoken; daar komt niet van; en daarom, God de Heere wil nu niet langer wachten. Menschen, gij moet u nu bekeeren, of u nimmer bekeeren; gij hebt geen grond, noch verlof, om eenen dag, ja, een uur of oogenblik te wachten; het verderf is voor u allen bereid, zoo gij des Heeren vermaningen langer veracht, en in den wind slaat. Wij hebben geen anderen last, van den Heere; dan u dit te bevelen, dat gij u gezamenlijk van uwe zondige wegen, opregtelijk van stonden aan, tot Hem bekeeren moet; dat de Heere met minder niet te vreden is, dan met een opregt geloof en bekeering. Hier valt niet tegen in te leggen, noch af te dingen; en daarom, *och! mijne Toehoorders! neemt het toch ter harte!* dat bidden wij u, om de liefde Gods, en die van uwe onsterfelijke zielen. O! houdt u niet langer op met zorgeloosheid, met valsche inbeelding, of ijdele hoop; want zoo waarachtig als God leeft, zoo gij u niet bekeert, gij zult allen vergaan. Laat er toch geen ding meer zijn, dat u van de bekeering afhoudt! wat het ook zoude mogen wezen; zelfs niet uwe onmagt, om u zelve te kunnen bekeeren; want met dit ding, bedekken velen uwer, hunne schandelijke zorgeloosheid, en moedwillige onbekeerlijkheid en verstoktheid; maar God weet dat zij de bekeering niet zoeken, maar dat zij met dit deksel derschande, hunne gruwelen en onwilligheid, voor Hem zoeken te verbergen. Zijt gij waarlijk onmagtig, om u zelve, tot God te kunnen bekeeren, gelijk gij gewisselijk zijt; wel, ziet en erkent daaruit dan, dat gij verdoemelijke zondaars en goddeloozen zijt, die u zelve deze rampzalige onmagt, door uwe zonden, moedwillig op den hals hebt gehaald! erkent dan, dat gij in eenen allergevaarlijksten en rampzaligsten staat zijt, en dat gij Christus noodig hebt, om u te bekeeren,

van deze magt des satans! legt dan uwe vorige zorgeloosheid af! houdt het niet langer, stout, onbeschaamd, en vermetel tegen God, tegen Christus, tegen Zijn Woord en dienaren uit! maar laat u gevangen leggen en overtuigen, bij de Wet van God, dat gij een verstokt adderen-gebroedsel, en een onbekeerlijk volk zijt, wordt hierdoor dan, voor den Heere verootmoedigd! leert hier uwe schuld en zonden kennen! wendt u dan, in vurige en aanhoudende gebeden en smeekingen tot God! roept dag en nacht: *bekeert mij o God! dan zal ik bekeerd zijn.* Brengt mij tot Christus! want ik, verdoemelijk, onmagtig, ellendig zondaar, kan er zelve niet komen. Wij weten, noch kunnen daar niet meer van zeggen Toehoorders! dan het gene wij nu, al zoo menigmaal gezegd hebben. Gij Nederlanders! gij Rijnzaterwouders! zijt van God schandelijk afgeweken, en gij moet, van stonden aan, tot Hem wederkeeren; en op voorwaarde van geloof en bekeering, vergeving van alle uwe misdaden ontvangen, of gij zult allen, zonder onderscheid den dood sterven, en eeuwig verloren gaan; want *God de tijden der onwetenschap overgezien hebbende, verkondigt nu allen menschen alomme, dat zij zich bekeeren. Amen!*

BIDDAGS-PREDIKATIE.

UIR

S P R E U K E N. I: 24 — 28.

Vers. 24 *Dewijl Ik geroepen heb, en gij lieden geweigerd hebt, mijne hand uitgestrekt heb, en daar niemand was die opmerkte;*

Vers 25. *En hebbet al mijnen raad verworpen, en mijne bestraffing niet gewild;*

Vers 26. *Zoo zal Ik ook in u lieder verderflagchen; Ik zal spotten, wanneer uwe vreeze komt;*

Vers 27. *Wanneer uwe vreeze komt, gelijk eene verwoesting, en uw verderf aankomt als een werfelwind; waneer u benaauwdheid en angst overkomt:*

Vers 28. *Dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden; zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zij zullen Mij niet vinden.*

Het zijn gansch merkwaardige woorden, die wij vinden bij den Profeet Nahum Kap. I: 3, alwaar hij zegt: *de Heere is lankmoedig, doch van groote kracht; en Hij houdt den schuldigen, geenszins onschuldig.* — Nahum voegt hier twee groote en voorname deugden, in God, den Heere te zamen, en vertoont Hem aan ons als, aan den eenen kant zeer lankmoedig en barmhartig; en aan den anderen kant, zeer regtvaardig en heilig. — Beide deugden, die in God, den Heere, op de aller volmaakste wijze gevonden worden; en door welke Hij zich, in alle tijden, zeer aan de menschen kinderen heeft bekend gemaakt; en zich van hen heeft doen eerbiedigen. Zijne lankmoedigheid aanbelangende, daar is niemand, die God regt